

Innhold

Forord	9
---------------------	---

Introduksjon

Den unge Marx om rett og samfunn: Historie, aktualitet og vitenskapsteori	13
--	----

Christoffer Conrad Eriksen

Rett, samfunn og historie: vitenskapsteoretiske forutsetninger	13
Marx – igjen?	14
Hvorfor fokusere på den unge Marx?	18
Konteksten	21
Tekstene	26
Utgivelseshistorien	29
Aktualisering og vitenskapsteori	31
Kort om tekstenes tolkningshistorie	35
Hegel	37
Metodiske tilnærminger	42
Om bidragene til boken	45
Litteratur	48

Del 1 Historiske kontekster

1 Den unge Marx og tysk rettsvitenskap	53
---	----

Dag Michalsen

Innledning	53
Jusstudenten Karl Marx	56

Marx og tysk rettsvitenskaps metode: «Gjeldende romersk rett» (1837)	60
Marx og tysk rettsvitenskaps metode: Idealistisk vitenskapsteori (1837)	65
Bevegelsen Eduard Gans: Hegel, rettsvitenskap og rettspolitikk	70
Gans om rettsvitenskapens rettspolitikk: Rettens fremtid.....	75
Tysk rettsvitenskap og Gustav Hugo: Forutsetninger for Marx' kritikk	79
Karl Marx' kritikk av Den historiske rettsskolen (1842)	84
Utblick: Marx og tysk rettsvitenskap.....	86
Litteratur.....	88

2 Vedtyverienes rett og politikk..... 91

Sverre Flaatten

Innledning: Tyveriene og straffen.....	91
Offentligheten, lovskapningen og en allmenn lov – Hegel og Marx...	93
Hva er et tyveri for strafferetten?.....	97
Lovens løgn: De fattige som politisk fortrenge subjekter	101
Dagens vedtyverier?	107
Litteratur.....	110

3 Handelsjøden som emosjonelt uttrykk 111

Eirinn Larsen

Følsom virkningshistorie	111
Emosjonshistorie	114
Skiftende kontekster	117
Jødernes historie i Norge	119
Fra resepsjon til emosjonsfelleskap.....	122
Individuelt og sosialt (trans)formert.....	125
Uavklarte fremtidshorisonter, blandede følelser	128
Toppen av isfjellet	130
Det småborgerlige gnålet om penger	133
Emosjonalitet i seg til å bli en feide.....	137
Sluttord.....	140
Litteratur.....	142

Del 2 Byråkratikkritikk

4 Marx' kritikk av ekspertkunnskap..... 149

Cathrine Holst

Hegels statsrett og aktuell debatt om ekspertstyre.....	150
Marx' kritikk av ekspertenes rolle i statsstyret.....	156

Verdien av Marx.....	165
Begrensinger ved studien	170
Litteratur.....	173

5 Tjenestepersonens lojalitet..... 175

Sverre Flaatten

Innledning	175
Jesuitter som historie og metafor.....	177
Hegels byråkrat og Marx' kritikk.....	181
Jesuitten Armand V?.....	190
Litteratur.....	198

Del 3 Rettskritikk

6 Marx og menneskerettighetene..... 203

Markus Jerkø

Selvinnlysende sannheter?.....	203
Menneskerettighetenes inntog.....	205
Marx og jødespørsmålet.....	208
Hvordan taler Marx til oss i dag?	213
Menneskerettighetene og menneskelig frigjøring	215
Det atomistiske menneskes rettigheter	221
Det egoistiske menneskes rettigheter	225
Bør vi lytte til Marx i dag?	227
Litteratur.....	229

7 Frihet og fremmedgjøring hos den unge Marx 231

Ivar Alvik

Innledning	231
Marx' samtid – fremveksten av den økonomisk liberale rettsstat	233
Frihet og fremmedgjøring hos den unge Marx	236
Marx' moralske kritikk av liberalismen	244
Relevansen av Marx' kritikk i dag.....	248
Avslutning.....	254
Litteratur.....	256

8 Den unge Marx og arbeidet som et kritisk begrep	257
<i>Inger-Johanne Sand</i>	
Introduksjon: Utviklingen av begreper om kritikk og politisk økonomi	257
Kritikken av den politiske økonomi og analysen av «arbeid» som faktor.....	260
Kritisk analyse som bidrag til begrepsutvikling og forståelse av samfunnet	263
Marx i sin tid	268
Foucault om den historiske utviklingen av vår måte å beskrive og tolke verden på.....	272
Utviklingen av samfunnet og av våre analyser og begreper om det ...	273
Litteratur.....	276
9 Former uten innhold?	277
<i>Christoffer Conrad Eriksen</i>	
Innledning	277
Marx' konstitusjonskritikk – forutsetninger, argumenter og funksjoner.....	283
Konstitusjonelle illusjoner – bare fortidens mystikk?	298
Litteratur.....	308
Stikkordregister	311
Bidragstere	313